

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De Fatuis, Stolidis: Surdis, Mutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Stomacho mediocri, spatium minuti unius horæ, hoc est, in sexagesima parte unius horæ, & majorem hostiam cum vini speciebus quæ solent sumi à Sacerdotibus, corrumpi spatii semiquadrantis horæ, vel certè quadrantis. Hæc ex Delugo. Ex qua doctrina colligere aliquis duo possit. Alterum id quod dixi ægrotos post mediam horam sacrum orbem evovente, fuille valde per accidens: alterum provocari vomitum etiam ante transactam horam, sine irreverentia posse. Sed certè hæc non sunt facile colligenda, tum quia non est certum, Hostiam laicalem vel majorem digeri eo temporis spatio, quo dictum est: tum quia, vis concoctrix cum à stomachi calore, & robore pendeat, inque in variis personis pro circumstantiarum varietate sit varium, non videtur resolutiones ei principio nixæ adeo securæ, ut sine peritiorè disquisitione vel excipi, vel in praxim deduci debeant.

5. Dixi iterum (regulariter) quia in casu veneni licet e vomere etiam statim à Communione. Quando enim moveretur quis, quod specis à se sumpta venenate fuerint, poterit statim. Et quidem tunc de iis adaptari poterit illud, quod in simili dixit S. Thomas in 3. part. q. 85. art. 6. ad 3. *Calix vite veriti in mortem non debet.* Idem propter paritatem rationis esset, si venenum fuerit immixtum in ablutione, vel quocunque cibo, quem quis post Communionem sumpsit.

6. Sed quid, si Fidelis jam proximè Eucharistia refectus incidat in febrim, vel similem morbum, propter repletionem v.g. dicii externi, ac Medicus vomitum consulat: vel ipsemet experientia novit vomitu sibi fedari malum confluxisse? Dico, si grave sit malum, ita ut non statim à Communionem evomat; iure timeatur mors, vel gravissima infirmitas; eandem esse rationem, ac de veneno: jam enim vicem veneni gerunt ij pravi humores in stomacho: casum tamen raro evenire in facto possè censo. Regulariter ergo erit tamdiu expectandum, quamdiu iudicabitur sacras species in stomacho fuisse corruptas, ut modo dictum est *n. 4.*

§. V. *An sit novum, vel majus peccatum illud, quod ipsa die Communionis committitur.*

7- **E**O die, quo communicas, diligentius in virtutum
actibus te exercere, decentius esse, quis ambigit.
At nec esse novum peccatum, nec mortale saltem
aggravari illud, quod eo die patrat, & quo communi-
casti mihi, & omnibus certum esse debet : circa enim
contemptum (cum quo semper esset novum mortale)
unde addi possit tam rigorosa gravitas non apparet.

§. VI. *An post peractam Communionem liceat eodem die ad uxorem accedere.*

8. **E**X bono fine, ut ex amore prolis, vel ad evitandum incontinentiæ periculum, vel ad reddendum debitum, licere non est dubium. Quæstio igitur solum est: an sit veniale debitum petere causa solius voluptatis. Eæc veniale docet Sylvester, Angelus, Beja apud Marchinum *de ord. iur.* 3. p. 3. cap. 2. num. 16. Nullum esse peccatum tenet Sanchez de *marimon.* lib. 9. *disput.* 13. num. 17. & merito: quia, quævis sanum sit consilium cõ die abstinentiæ; tamen non est unde prohibeatur: dummodo non fiat statim à Communionē: tunc enim magna videretur irreverentia.

9. Dices, idem Sanchez *ibid.* num. 8, ut nos supra cap. 2. §. 1. num. 5, in fin. citavimus, docet esse regulariter veniale accedere ad Eucharistiam post copulam exactam ob delectationem; ergo per ipsum debet esse etiam veniale accedere ex voluptate ad uxorem post accessum ad Eucharistiam: par enim i. eventum apparet utrobique, vel certe utrobique nulla. Respondendo negando adesse parem rationem: nam copula habita ex delectatione solet asseri, ut *ibidem* diximus ex eodem Sanchez, mentis hebetudinem, magnamque distractionem, quæ voluntaria distractio in bona sententia supe-

rius allata *cap. 1. §. 5. n. 13.* ab eo qui communicat
reverentiam fugienda est: at petenda jam Commu-
nientem ad alia negotia sponte distrahere non
debemus.

C A P V T V

De Præcepto Communionis Paschalis

1. **A**D Sacram Eucharistiam percipiendum non solum accepto humano, sive divino, obligatur. Præceptum Paschæ cap. Omnis utriusque, de panis. & remissionis peccatorum. dicitur. Et si quis non comederit panem & bibetum illud, non habebit partem in corpore & sanguine Domini. Quoniam verò de lingulis et sigillatim agendum est, utrumque facimus à præcepto Communionis Paschalis. Fertur in cap. Omnis utriusque, de panis. & remissionis peccatorum. Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad discretionem pervenerit, semel saltem in anno, communicare seipsum suscipiens recreare, ad vivum in Pascha, Eucharistiam percipiendum: nisi forte de proprii Sacramenti confessione, aut de gravi infirmitate, aut de alia causa, quam rationabilem causam, ad tempus, absque suspensione deprecari agendum: aliquem, & vitæ obsequium ingressum, aut morientem Ecclesiastica curam gerentem. Hec Canon Innocentij III. in Concilio Lateranensi, si lingulas ejus clausulas breviter percuramus, etiam, quæ tunc pertinent, bono ordine explicabimus.

§. I. Omnis utriusque sexus Fidelis.

Vbi, quid de non Baptizatis, Energumenis, & similibus.

RE² Eccl̃(Fidelis) nam Ecclesie præcepta nec
les,nec Catechumenos,utpote non adfinitum Sa-
cramentum per Baptismum introductos offendunt. Scilicet
quos cum Delugo de Euc̃h. disp. 16. § 2. m. 17. p. 19.
liter opinari , non baptizatos , tenci lib mortali ex-
communicatione per baptismum reddere aptos ad Communione[m] : nisi
peccare dupliciter. Primò , quia respondent Baptismo
Secundò , quia capaces Eucharistie reddere negat.
Verùm , alios eapaces secundum præceptum ap-
petiam scio. Sic Sotus apud eundem, & meticolos
præceptum ; quod Christus indeterminatè dedidit
determinandum pro tali , vel tali tempore ab Eccl̃a.
Cum igitur Ecclesia non determinet pro non bap-
tizatis , qui ad ipsam non pertinent , remanet pro his
determinatio , atque adeo nulla obligatio : siquidem ut
determinatum obligari potest nemo.

37. Iam vero ut sciamus, quoniam ex Fidelibus
gentur in Paschate communicare; videndum est quibus
nam ex iisdem, communicare posse conceditur hoc
omnes comprehendit illud, *omnis viriisque sexus*.

De Energumenis.

Dubitatur, ergo primò, an Euergetismus datus
communio; & consequenter, an sint in Palæstra
obligandi. Sane Euergetismus olim, piopter decentiam
negabatur communio; postea tamen concessi esse, patet
ex Concilio Arausiano primo *can. 14.* apud Val. *de
char. disp. 2. 12. c. 4.* semper intellige, dummodo castitas
quisita non absint, ut nimirum Euergetismus deperit
tunc, non sit periculum irreuerentiæ, &c.

De Fatuis, Stolidis, Surdis, Mutis, &c.

4. Dubitatur secundò, an liceat semitans
omnino, & perpetuò amantibus nunquam, licet
Communione, ut etiam stolidis : quales sunt
Africani, similèq; debilem usum rationis habentes
eo his non esse denegandam, si non sit periculum
verentia. Ita S. Thom. 3. part. quest. 80. artic. 2.
communiter. Idem censet de amantibus quando
aliquod lucus rationis intervallum. Sic. Ioan. Sarrac.

Idem de mutis & surdis, etiam à nativitate.
Sic Diana p. 6. tr. 6. ref. 7. tum quia hi solent esse perspicacioris ingenij: tum quia satis est, si mediocri rationis usu potiantur; ex Sanch. de mar. lib. 2. disp. 8. num. 12. Neque obstat prædictos omnes aliquando debiliore rationis usu pollere, quam polleant pueri ætates, v. g. quibus nonnulli, ut infra dicemus, communionem incedunt: non obstat, inquam, nam pro his est spes perfectioris iudicii, quo habito ab Eucharistia non excluduntur: at illis, cum non sperentur meliorandi, sequitur deneganda esset, quod non patitur pia mater Ecclesia. Semifatis, aliquando, non semper, ne ex frequentia concipiant irreverentiam, ut notat Ianuarius, p. 1. Ref. 17. His qui usum rationis habuerant, quem deinde amiserunt, nec constat amississe in peccato mortali, non esse denegandam Eucharistiam in articulo mortis, immo & aliquoties extra illum piæ, & probabiliter, docet Villalobos in manual. c. 4. n. 17. præsertim si retinent reverentiam huic Sacramento debitam, luceque aliqua rationis, ut modo dixi, fruantur aliquando: quales plerumque sunt Religiosi, qui quavis in amentiam incidunt retinent feres semper bonos habitus.

Bauci in sing. casu. 174. ait amentibus ab infantia non esse dandam Eucharistiam, quia iudicandi sunt perinde acque infantes. Rectè. Ita enim docetur communiter. Verum ibid. addit apud Layman. de Euch. c. 4. num. 4. iis qui post usum rationis in amentiam inciderunt Eucharistiam dandam esse dumtaxat in mortis articulo; citatque Conc. Arausican. & Cathag. quod refertur causa. 26. e. 6. 7. Sed in hoc textu, in quo est quidem sermo de sumpt. Euchar. solum habetur de re nostra. Amentibus etiam quæcumque pietatis sunt conferenda sunt: quare illud (dumtaxat in articulo mortis) vel de suo addidit Bauci, vel sumpsit ex Glossa ibidem marginali, id quod, ut vidisti, non approbat valde piæ Villalobos.

Hi omnes de quibus in hoc § locuti sumus, ita deum obligantur communicare in Paschate, sicuti pro iudicio, quod participant, sunt obligationis capaces. Debitur tercio de phreneticis, scilicet de iis, qui habuerunt usum rationis, instante tamen morte, amentes fiunt. Sed de his proprius locus est paulo post c. 5. §. 9. Dubitatur quarto de pueris, de quibus iam subdo.

§. II. Postquam ad annos discretionis pervenerit.

Vbi, an Impuberes lubdantur legibus, & pœnis latis ab homine.

Infantibus nostra hac ætate, non esse dandam Communionem, saltem ex tacito Ecclesie præcepto certum est.

Dubium ergo superest, de pueris usum rationis jam attingentibus. De quibus duplex est sententia: Prima dicentium majoris discretionis usum requiri, ut puer Communionem quam ut Sacramentaliter confiteatur. Ita Suarez, alique cit. à Ioan. Sanchez mox citando. Ratio est, quia in dicto cap. Omnis unusque, præceptum confessionis fertur absolute, semel in anno confiteatur. Unde satis est communiter ætas inter septimum, & octavum annum quando incipit discretionis usus: at præceptum communionis fertur cum restrictione reverentiae, suscipiens reverenter Eucharistia Sacramentum. Quare requiritur (inquit hac sententia) ætas inter decimum, & decimumquartum, quando scilicet, secundum iudicium Confessoriorum, & multo maius parentum, qui melius filios norunt, æstimantur sufficienter discernere inter cibum, & cibum, &c.

6. Secunda sententia est dicentium eandem ætatem ad Communionem sufficere, quæ ad Confessionem: nempe aliquanto plus, quam septennium. Ita Ioan. Sanchez in sel. disp. 16. Castrop. de legib. disput. 1. p. 24. §. 2. num. 7. non enim minus debet puer pro confessione discernere, quia, qualisve debeat esse dolor peccati.

Part II.

totum, quanta sit offensa Dei, quo animo petenda venia, &c. quam pro Communionem, quid sit cibum ille, quæ quantæque devotio requiratur, & similia. Cum ergo ad illa cognoscenda satis sit ætas intra septem, & octo annos; eadem sufficere ad hæc.

Utræque sententia est probabilis: unde sequitur à te posse obligari puerum post septennium ad Communionem Paschalem, cum posteriore sententia: posse eximiusque ad decennium, & aliquando plus, cum prior.

An pueri subiacent legibus humanis, quoad culpam.

7. Sed jam hic solemne illud resolvendum est dubium, Sæ pueri qui ob perfectum rationis usum in utraque sententia possunt, debeant tamen sub reatu peccati mortalis, & sub pœnis ab Ecclesia inflatis ante pubertatem communicare. Hæc difficultas petit universales illas duas. Quæst. Primò, an ante pubertatem pueri subiacent legibus humanis, quoad culpam. Secundo, an iisdem subiacent, quoad pœnam: quas breviter discutere abs te non erit.

8. Quod ad primam: fuerant quidam, qui affirmarunt pueros, usque ad decimum quartum annum, & puellas, usque ad duodecimum compleros (tunc enim est terminus, in quo incipit pubertas, ante semper dicuntur impuberes) non teneri legibus humanis, etiam Ecclesiasticis, ne quoad culpam quidem: unde contra agendo, non peccare.

Nam propterea fortè Emmanuel Sæ in genuina antiqua impressione V. Confessio num. 3. in meo Codice impresso Venetiis 1602. apud Ioan. Baptista. Ciotum sub signo Aurora, sic habet. Etsi, quidam putant teneri ad confessionem, qui habet usum rationis, scilicet cum pudet malefacti, tamen Ecclesia non videtur obligare ante pubertatem.

In hoc tamen Emanuelis dicto advertendum est, in emendatis novis impressionibus, addita fuisse aliqua verba satis restrictiva, in hunc modum: Tamen Ecclesia non videtur obligare ante pubertatem, quoad pœnas non continentibus impositas. Id quod est longe diversum à germano Emmanuelis dicto.

9. Præterea Henriquez lib. 8. de Euch. c. 42. n. 4. putat Ecclesiæ præceptis non obligari pueros statim, ac usum rationis habent: & lib. 3. de excom. c. 49. n. 2. lit. N. asserit dari his Matricin, in die junij, licet habeant usum rationis. Quantum autem, ut obligentur expectandum sit, nequaquam decernit. Denique Sotus in 4. dist. 12. q. 2. à 11. favetque ex parte S. Antoninus 2. p. tit. 9. c. 8. §. 6. affirmat usque ad duodecimum annum non teneri pueros ullis Ecclesiæ præceptis; & consequenter, nec confessionis.

10. Vera tamen sententia docet pueros statim ac usum habent rationis; humanis, atque adeo Ecclesiæ legibus stringi, nisi fortè expressè eximantur: certe à præcepto jejuniij, usque ad vigesimum primum completum, eximuntur. Ratio convincens est, quia puer eo ipso quod usum rationis participat est capax obligationis legis humanæ, sicuti est capax legis naturalis, & divinæ: ergo non est unde eximantur quando lex fertur pro omnibus nec ipsi excipiuntur. Ita communiter D. D. Salas, Suarez, Azor. alij, &c. quos citat & sequuntur Bonac. disp. 1. de leg. q. 6. n. 8. Sanch. lib. 1. in decal. c. 12. n. 6. quæ expressè loquuntur de præcepto auditionis Missæ, de abstinentia à carnibus, de præcepto Confessionis annuæ. Et quidem de hac confessione videtur minus esse dubitandum: siquidem Canon, Omnis utriusque sexus, videtur hos comprehendere, cum præcipiat, ut omnes Fideles, cum ad annos discretionis pervenerint, semel in anno confiteantur si sibi sint conscij peccati mortalis: at hi pueri ad annos discretionis pervenerunt, ut supponimus.

An pueri subiacent legibus humanis quoad pœnas.

11. Quoad secundam, quæ est difficilior disputatio, & controversa magis, triplex est sententia.

G 3.

Prima